

משטרת ישראל אגף המבצעים

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיין על פי חוק חופש המידע

			נהלי אג"מ
מספר: 220.004.10	תת-פרק: שת"פ	פרק: שיטור וקהילה	
שם: סיוע בביצוע צווי אשפוז מבימ"ש והוראות אשפוז שניתנו ע"י פסיכיאטר מחוזי			תאריך פרסום: 22/07/2020
			תאריך תחילה: 29/06/2017
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

1. כללי

- הטיפול בחולי נפש מחייב ידע מקצועי ברפואה פסיכיאטרית, ומשום כך מוטלת האחריות הכוללת לטיפול בהם על השירות לבריאות הנפש שבמשרד הבריאות.
- חוק לטיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, מחייב את המשטרה לסייע לשירותי בריאות ובמיוחד בביצוע צווי אשפוז שהוצאו על ידי בית המשפט ושל הוראות אשפוז שניתנו על ידי הפסיכיאטרים המחוזיים.
- המשטרה תסייע בביצוע צווי אשפוז שהוצא ע"י פסיכיאטר מחוזי בתנאי שיובהר במפורש בצו כי מבצע ההוראה זכאי לקבל בעת הצורך סיוע מהמשטרה. הסיוע האמור יכלול כניסה לבית החולה, לבית חולים או לחצרים אחרים, או שימוש בכוח סביר לצורך הכניסה לחצרים או לצורך ביצוע ההוראה, רק אם יוסמך השוטר במפורש בצו האשפוז לפעול כאמור.
- נוהל זה הינו נוסח משותף המוסכם ומתואם בין משרד הבריאות לבין מ"י.**

2. המטרה

- להנחות את היחידות בכל הנוגע למתן הסיוע האמור ובביצוע מעצר חולי נפש והבאתם לדין או לבית חולים.
- להורות על אופן הטיפול בהעברת חולי נפש ועל דרכי הקשר עם גורמים אחרים.
- להנחות את יחידות המשטרה על הטיפול בעצור פלילי ימים / החלטה אחרת (לא כולל עצור בטחוני) שקיים לגביו צו מביהמ"ש להעברתו למרכז רפואי פסיכיאטרי לצורך הסתכלות פסיכיאטרית.

3. הגדרות

- א. החוק - חוק לטיפול בחולי נפש תשנ"א - 1991.
- ב. פסיכיאטר מחוזי - פסיכיאטר בשירות המדינה שנתמנה לפי סעיף 2 להיות פסיכיאטר מחוזי, או סגן פסיכיאטר מחוזי לעניין חוק זה.
- ג. חולה - אדם הסובל ממחלת נפש.
- ד. בית חולים - בית חולים כמשמעותו בפקודה והמיועד לאשפוז חולי נפש, או מחלקה פסיכיאטרית בבית חולים כאמור או בבית חולים כמשמעותו בפקודה.
- ה. הפקודה - פקודת בריאות העם 1940.
- ו. צו אשפוז - צו שהוצא ע"י שופט או ע"י פסיכיאטר מחוזי.
- ז. עבריין נמלט - אסיר או עציר שנמלט ממשמורת חוקית, לרבות חולה נפש שברח ממוסד בו היה מאושפז על פי צו.
- ח. תוקף צו אשפוז של פסיכיאטר מחוזי - עשרה ימים מהיום שניתן.
- ט. כוחו של צו אשפוז שיפוטי - צו זה ישמש כאסמכתא למשטרה להביא את האדם למקום שהורה עליו הפסיכיאטר המחוזי.

4. הבסיס החוקי

- א. ככלל, אין לשוטר סמכת לעצור אדם ללא צו מעצר, אלא אם נתמלאו התנאים המנויים באחת החלופות בסעיף 3 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש - נוסח חדש) תשכ"ט-1969. האמור, כוחו יפה לגבי אדם בריא או חולה נפש כאחד, ועובדת היות אדם חולה נפש, כשלעצמה, אינה יכולה לשמש נגדו עילה למעצר.
- ב. על פי חוק לטיפול בחולי נפש תשנ"א-1991 המחייב סיוע משטרתי לשם ביצוע צווי אשפוז של בימ"ש או של פסיכיאטר מחוזי, כאמור בסעיפים 6,7,9,14,15, לחוק.

5. השיטה

א. הטיפול בעצור פלילי חולה נפש שלגביו הוצא צו בימ"ש

1) כאשר העצור ברשות המשטרה ומעמדו עצור ימים או החלטה אחרת

א) הוציא בית המשפט פקודת מעצר וצו הסתכלות/אשפוז נגד נאשם או חשוד בביצוע עבירה, תטפל יחידת הליווי בהעברת האיש כאמור בצו ותעבירו לבית החולים לפי קביעתו של הפסיכיאטר המחוזי, או בהחזרתו לבימ"ש בסיום ההסתכלות.

ב) האחראי לליווי יקבל מידי יחידת החקירות, יחידת התביעות, או ממזכירות בית המשפט את העתקי הוראת ביצוע הצו, צילומים או העתקים מאומתים של צו בית המשפט וכל מסמך או חוות דעת של רופא פסיכיאטר אשר שימשו יסוד להחלטת השופט, וימסרם יחד עם העצור לפסיכיאטר המחוזי, לבית החולים, או לשב"ס, הכול לפי העניין.

ג) בהתקבל צו אשפוז או הסתכלות, באחריות מקבל הצו לבצע תיאום מוקדם עם הפסיכיאטר המחוזי, לשם קביעת מקום ומועד להבאתו. עובדה זו תונצח באמצעות דו"ח זכרון דברים, שהעתקים ממנו יוכנסו לתיק החקירה וכרטסת החבוש. תיאום זה יבוצע מיד וללא דיחוי, וזאת בכדי שההסתכלות תבוצע במסגרת ימי המעצר שנקבעו ע"י בימ"ש.

ד) **באחריות מפקד התחנה לבצע הערכת מצב מסוכנות העצור** (בכתב) ובה תיבחן חומרת העבירה בה העצור חשוד, נסיבות ביצועה, עברו הפלילי, רקע ואופיו של העצור, ההד הציבורי בגין המקרה (אם היה), ורמת מיגון ומאפייני המחלקה המשפטית הסגורה בבית החולים (עפ"י תיק שטח). בסיומה של הערכת המצב, יוחלט האם תוצב זקיפות או לא על העצור במחלקה. החלטה בנוגע לזקיפות או היעדר זקיפות על עצור בבי"ח פסיכיאטרי מחייבת אישור ק' אג"ם מרחבי ובמחוזות בהם אין מרחבים, ק' אג"ם מחוזי.

הערה: עקרונות הערכת מצב מסוכנות והנחיות לביצוע זקיפות בבתי החולים השונים **ראה**

מוסף א'.

ה) בסיומה של הערכת המצב תועבר ההחלטה על הצבת זקיף או היעדרה לידיעת ביה"ח. (1) במידה ולא תהיה הסכמה בין מנהל ביה"ח למפקד היחידה הנוגעת, בדבר הצורך או היעדר הצורך בהצבת זקיפות, יועלה הנושא לרמת הפסיכיאטר המחוזי לבין ק' אג"ם מחוזי ועד פורום הכרעות בכיר המורכב מרמ"ח סיור וראש שירותי בריאות הנפש.

2) כאשר העצור ברשות שב"ס

כאשר העצור ברשת שב"ס ומעמדו **תום הליכים, שפוט או עצור בטחוני (כולל מעמד ימים / החלטה אחרת)** האחריות המנויה בסעיף הקודם חלה עליהם, לרבות ליווי לבדיקות, להסתכלות ולאשפוז, כאמור בסעיף 20 (א) לחוק.

ב. סיוע למטפל המבצע הוראת אשפוז של הפסיכיאטר המחוזי

1) בקשתו של מטפל לקבל סיוע לביצוע הוראת אשפוז של הפסיכיאטר המחוזי תיענה באם נתקיימו תנאים אלה:

א) בידי המטפל הוראת אשפוז כחוק.

ב) המטפל פעל בכוחות עצמו וכמיטב יכולתו לביצוע ההוראה אך לא הצליח בכך מחמת התנגדותו של החולה או של אחרים.

ג) במקום הימצאו של החולה ישנו אמבולנס שהוזמן ע"י המטפל, או רכב של בית החולים המשמש להעברת חולים.

2) נתקבלה בקשה כאמור, יש להיענות לה במהירות האפשרית ולסייע לאח להתגבר על התנגדות לביצוע ההוראה, תוך שימוש בכוח סביר.

3) ביקש המטפל כי שוטר יתלווה לאמבולנס עד הגעתו לבית החולים, יש להיענות לבקשה אם הסיבה היא חשש מפני בריחה, או אם החולה הוא אליס.

4) אין בשום אופן לספק למטפל רכב משטרה להסעת החולה.

5) ביקש המבצע סיוע בהזמנת אמבולנס, כל הזמנה תהיה על חשבון המזמין.

ג. סיוע לבני משפחה המבצעים צו אשפוז

1) בקשה של בני משפחה (או אפוטרופוס) לסייע לה בביצוע צו אשפוז תובא (טלפונית) לאישורו של הפסיכיאטר המחוזי שהוציא את הצו.

2) אישר הפסיכיאטר את הבקשה, יוגש הסיוע בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף 5 ב' דלעיל.

ד. הטיפול בחולה תחת צו שברח מבית החולים (עבריון נמלט)

1) נעצר אדם והוברר כי הוא חולה המאושפז תחת צו אשפוז וברח מבית החולים, יש לראות בו עבריון נמלט ולהביאו ליחידת החקירות לטיפול בהתאם לסעיף ה' בפה"ק 14.03.17.

- (2) לאחר הטיפול החקירתי יועבר החולה ע"י התחנה לבי"ח הפסיכיאטרי הקרוב.
- (3) היה ובית החולים הפסיכיאטרי מרוחק ממקום המעצר, ניתן להעביר את החולה, לאחר תיאום עם הפסיכיאטר המחוזי, לכל בית חולים או יחידת אשפוז לחולי נפש שבאזור היחידה.
- (4) התעוררו קשיים בעניין החזרת החולה, תפנה היחידה לפסיכיאטר המחוזי ותתאם עמו הזמנת אמבולנס, לשם העברת החולה למקום האשפוז הקרוב ביותר.
- (5) חשבון האמבולנס יאושר ע"י ק' האג"מ התחנתי ויועבר בצירוף דו"ח לפסיכיאטר המחוזי שבתחומו נעצר החולה.
- (6) אין להשאיר חולה בבית החולים בלי מסירתו ממש לידי המטפל אשר יתבקש לחתום על קבלת החולה. כמו כן יש למסור למטפל את מספר התיק במשטרה והאסמכתא לביצוע הצו.
- (7) ככלל, יש להימנע מהעברת החולה ברכב המסכן את נוסעי הרכב והנהג.

ה. הטיפול באדם הנראה כחולה נפש

- (1) נתבקשה יחידת משטרה לטפל באדם שהתנהגותו או מעשיו אינם מהווים עבירה פלילית, אך מצביעים עליו שהינו חולה נפש או השוטר ע"פ ניסיונו יכול לאמוד כי העומד בפניו הינו חולה נפש אשר עלול להוות מטרד או שעלול להיפגע ע"י אחרים, יש להציע לאיש, לטובתו, לבוא לתחנת המשטרה.
- (2) נענה האיש לבקשת השוטר, יפנה מפקד תורן ביחידה אל הפסיכיאטר המחוזי, טלפונית, יפרט בפניו את פרטי האיש ומעשיו ויפעל בהתאם להוראותיו.
- (3) לא ניתן לקבל את הוראותיו של הפסיכיאטר המחוזי, ונראה היה לממונה על יחידת המשטרה כי שחרור האיש יש בו כדי להוות סכנה לו או לאחרים, יוזמן רופא (כל רופא שהוא), או יילקח למיון בי"ח כללי על מנת שייבדק ע"י פסיכיאטר תורן, כדי שיחליט אם אשפוזו אינו סובל דיחוי.
- (4) הורה הרופא בכתב, כי יש לאשפז את האיש, יועבר האיש בצירוף דו"ח מפורט לבית החולים (הפסיכיאטרי) הקרוב ביותר. העתק הדו"ח ישלח לפסיכיאטר המחוזי.
- (5) הורה הפסיכיאטר המחוזי או הרופא, לאשפז את האיש - יש לוודא שיטופל לפני כן כאמור בפה"ק 14.03.17 סעיפים א'-ד'.
- (6) אין לכפות על אדם, שלא עבר עבירה כל שהיא, להילוות לתחנת המשטרה או לעכב אותו בתחנת המשטרה, אף אם הוא נראה כחולה נפש.
- (7) סירב האיש להילוות כאמור לעיל, יש לעשות מאמצים לבירור זהותו ומקום מגוריו, ולהעביר דו"ח אודות האיש והתנהגותו לפסיכיאטר המחוזי.
- (8) סירב האיש להילוות אך משפחתו מבקשת סיוע פסיכיאטרי יש להפנות באמצעות מוקד מד"א את המשפחה לקבלת שירות חירום בבריאות הנפש (שח"פ), התשלום לשח"פ חל על החולה או מי ממשפחתו.

1. פניה לציבור לסייע באיתור חולי נפש שנמלטו מבית החולים

- (1) עם קבלת דיווח מאת בית החולים על בריחתו של חולה נפש מסוכן דהיינו חולה המהווה סכנה לציבור או לחלקו, תשקול המשטרה פרסום מטעמה על דבר הבריחה, לרבות פרסום שמו ותמונתו של חולה הנפש.
- (2) החלטת המשטרה תתקבל לאחר שקוימה התייעצות עם נציג בית החולים הנוגע.
- (3) ההחלטה הסופית בדבר פרסום בהתמלא התנאים כאמור בס"ק (1) לעיל הינה בידי המשטרה.

4) החלטה בדבר פרסום בריחתו של חולה נפש אשר דיווח על בריחתו נתקבל מבית החולים הנוגע ואשר בו נקבע כי הנ"ל אינו מסוכן לציבור מותנית בהסכמת בית החולים הנוגע.

מוספים:

נמחקו מהסיבות המוקנות בחוק חופש המידע